

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

Орган парткома, рэктарата, мясцома, камітэта ЛКСМБ і прафкома
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

№ 13 (404)

Субота, 9 красавіка 1960 года.

Цана 10 кап.

ІХ КУРСАВАЯ РАБОТА

БЯДА ПРЫШЛА НЕЧАКАНА...

Рэпартаж

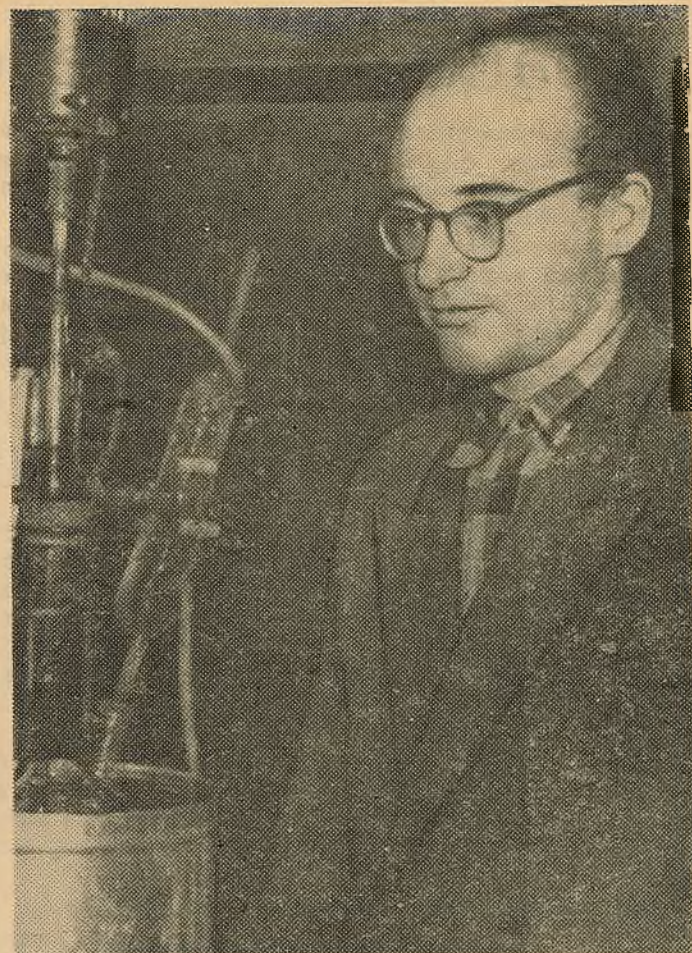
раторы вечары, працавалі нават у нядзелю.

...Гэта і было ў нядзелю. Асцярожна зняў Маляўка са штаты-ва колбу, на дне якой віднеліся белыя крышталы. Яны мелі страшна непрыемны пах, аказаліся едкімі і абпальвалі скуру. Хлопцы даведаліся аб гэтым хутка—нясцерпна пачало пячы рукі, якімі яны бралі крышталы. Але сябры былі шчаслівымі. Яны ведалі: завод можа аднавіць вытворчасць біяміцыну.

ШТО ГЭТА ДАЕ

У заключэнне нашага рэпартажа прывядзем вытрымку з адносіны ва ўніверсітэт Інстытута жы-вэлагадоўлі з просьбай дапамагчы заводу медпрэпаратаў наладзіць вытворчасць гэтага антыбіётыка «У 1960 годзе, — гаварылася там, — мінскі завод медпрэпаратаў можа вырабіць каля 2 000 мільярдаў адзінак кармавога біяміцыну, выкарыстанне якога дазволіць атрымаць рэспубліцы дадаткова прыкладна 40 000 цэнтнераў свінога мяса».

А. ГАРЭЗНЫ.

Нічым асаблівым не адрозніваецца ад сваіх таварышоў па курсу выпускнік хіміфака Уладзімір Верашчагін. Таксама, як і яны, ён з захапленнем працуе над дыпломнай работай. Толькі бадай што ў яго яна некалькі складаней.

Есць ва Уладзіміра моцнае жаданне—ён хоча паехаць у Сібір, на якую-небудзь хімічную будоўлю сямігодкі. Добрая мара! Няхай жа яна ажыццявіцца.

НА ЗДЫМКУ: Уладзімір Верашчагін у лабараторыі.

Фота У. БАБКОВА.

Мы будзем чакаць вас, сябры!

Цягнік «Брэст—Масква» ўжо амаль спыніўся. Мы ў натоўпе людзей прасоуваліся да вагонаў. Таварышы даручылі нам убачыць і вітаць ад імя студэнтаў універсітэта дэмабілізаваных воінаў, якія па закліку ЦК ВЛКСМ едуць на Усход—на будоўлі сямігодкі.

Вось і яны. Гэта салдаты і сержанты запасу, якія датэрмінова дэмабілізаваны ў сувязі са скарачэннем узброеных сіл СССР на 1 мільён 200 тысяч. Воіны сустрэлі дэлегацыю вельмі ветліва і гасцінна.

15 хвілін аказалася дастаткова, каб пазнаёміцца і шыра пагутарыць. «Самаадчуванне і настрой у камсамольцаў і камуністаў добрыя, — гаворыць нам сакратар партгрупы Яўген Сямёнаў, — усе гараць жаданнем папрацаваць на новабудоўлях сямігодкі».

Ён расказвае, што жадаючых паехаць працаваць на будаўніцтва аломіневага камбіната было вельмі многа. Райком камсамол пакіраваў найбольш вартых. У асноўным гэта камуністы і камсамольцы. Камсорг Вячаслаў Назараў шкадуе, што яму так хутка прыйшлося развітацца з квітнечай Беларуссю.

— Але ж гэта не пазаўсёды, ты яшчэ прыедзеш да нас у госці, — гавораць студэнты.

— Абавязкова, — адказвае Вячаслаў і многазначна дадае: — і можа не толькі ў госці.

Вучоба — запаветная мара многіх воінаў. Уладзімір Аляксандраў рашыў працаваць і вучыцца і пасля заканчэння дзесяцігодкі паступіць у ВДУ. Такі ж намер і ў Сямёнава.

— Вось папрацюю, — гаворыць ён, — набяруся вопыту і прыеду да вас ва ўніверсітэт.

— Прыязджай. Мы будзем чакаць вас, сябры, — горача падтрымалі яго студэнты, абменьваючыся адрасамі.

На развітанне Соня Лібінд пажадала воінам ад імя ўсіх студэнтаў БДУ поспехаў у жыцці і працы на новым месцы жыхарства — пярэднім краі сямігодкі.

М. ФРЫДМАН,
дацэнт, кандыдат гістарычных навук.

А. СТРЫЖЭВІЧ, студэнт 1-га
курса рускага аддзялення.

Да 90-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна

ЛЕНІН І ГІСТАРЫЧНАЯ НАВУКА

Работы У. І. Леніна адкрываюць новы этап у гістарычнай навуцы. У ленінскіх працах, у яго выказваннях па асобных праблемах гісторыі выступае вялікі геній гістарычнай навуцы, які глыбока вывучыў увесь гістарычны працэс развіцця чалавецтва ў цэлым.

У. І. Ленін паказаў, што толькі марксізм даў упершыню адзінае правільнае разуменне гісторыі.

На кожным павароце грамадскага жыцця У. І. Ленін для больш глыбокага разумення сучаснасці звяртаўся да ўрокаў гісторыі. Ён вывучаў велізарны фактычны матэрыял і панаваму, па-марксісцку яго растлумачваў. Сіла ленінскага вучэння заключаецца ў тым, што яго ацэнка сучаснасці і прадбачанне будучага базіраваліся на навуковым аналізе гістарычнага мінулага і глыбокім раскрыццям сучаснага.

Для ленінскіх твораў характэрны партыйны, класавы падыход пры вывучэнні любых пытанняў гістарычнай навуцы. У. І. Ленін даў класічныя ўзоры прымянення прынцыпа партыйнасці пры аналізе гістарычнага працэса.

У працах У. І. Леніна знайшлі сваё вырашэнне вузлаватыя пытанні гісторыі Расіі. У іх сфармуляваны і паслядоўна развіты асноўныя палажэнні марксісцкай канцэпцыі гісторыі нашай краіны.

У. І. Ленін даў поўную закончаную канцэпцыю рускага гістарычнага працэса са старажытных часоў да нашых дзён. Ён дакладна ўстанавіў перыядызацыю, паказаў, непарыўную сувязь гісторыі СССР з сусветнай гісторыяй чалавецтва.

У шматлікіх даследаваннях У. І. Ленін асвятліў асноўныя пытанні гісторыі рускага феадалізма, гісторыі развіцця капіталізма ў Расіі, гісторыі дзяржаўнага ладу, гісторыі рэвалюцыйнага і грамадскага руху.

Асабліва вялікія заслугі У. І. Леніна ў распрацоўцы тэарэтычных і канкрэтных пытанняў гісторыі Расіі перыяда імперыялізма. Ленін ускрыў агульныя рысы ім-

перыялізма як капіталізма на той стадыі развіцця, калі склалася панаванне манополій і фінансаванага капітала, набывў выключнае значэнне вываз капітала, пачаўся падзел свету міжнароднымі трэстамі і закончыўся падзел усёй тэрыторыі зямлі буйнымі капіталістычнымі краінамі.

Ленін характарызуе імперыялізм як «паміраючы капіталізм», які абавстагае супярэчнасці і падводзіць да неабходнасці пралетарскай рэвалюцыі.

Ускрываючы агульныя рысы, У. І. Ленін разам з тым паказаў канкрэтыя прыкметы і асаблівасці імперыялізма ў розных краінах. Вялікую ўвагу ён удзяліў характарыстыцы імперыялізма ў Расіі, які ён вызначыў як ваенна-феадальна-імперыялізм, гэта значыць, імперыялізм, які аплеценны густой сеткай дакапіталістычных адносін.

На строга навуковай базе вырасла ленінская тэорыя аб буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў перыяд імперыялізма. У працах У. І. Леніна дадзены глыбокі аналіз характэрна буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, яе рухаючых сіл, распрацаваны пытанні аб рэвалюцыйным саюзе пралетарыята і сялянства і аб перастанні буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў сацыялістычную.

Велізарным адкрыццём У. І. Леніна з'явіўся закон аб няроўнамернасці і скачкападобнасці развіцця капіталізма. На аснове гэтага адкрыцця Ленін прышоў да вываду аб магчымасці перамогі сацыялізма ў адной краіне. Ён паказаў, што іменна Расія бліжэй іншым краінам падыйшла да сацыялістычнай рэвалюцыі.

Ленінская тэорыя сацыялістычнай рэвалюцыі развязвала ініцыятыву пралетарыята асобных краін, адкрывала шырокія перспектывы паспяховай барацьбы рабочых за перамогу сацыялістычнай рэвалюцыі.

Вялікую цікавасць для гісторыкаў мае ленінскі аналіз унутранай і міжнароднай абстаноўкі ў перыяд падрыхтоўкі Кастрычніка. У

ПОШУКІ

Іван Рыгоравіч Цішчанка, дэкан хімічнага факультэта не адразу даў станоўчы адказ. Сам спецыяліст у галіне сінтэзу, ён разумее, што вытворчасць раданістага бензілу будзе прадстаўляць пэўныя цяжкасці.

Давалася засесці за літаратуру. Няма перагарты кнігі Іван Рыгоравіч, але дарэмна. Толькі і высветліў, што патэнтаваная метадыка вытворчасці раданістага бензілу ёсць у спецыялізаваных замежных часопісах па хіміі. Аднак знайсці гэты выданні ў Мінску аказалася немагчымым. «Але ж хіба, — падумаў Іван Рыгоравіч, — нельга адшукаць блізкакую метадыку вытворчасці рэчываў, падобных па сваёму хімічнаму складу да раданістага бензілу?»

І зноў пошукі. Іван Рыгоравіч вывучае тэхналогію вытворчасці шэрагу хімічных рэчываў. І вось, здаецца, нешта падобнае знойдзена.

Вучоны засеў за разлікі. Трэба было напісаць рэакцыі, разлічыць у якіх суадносінах неабходна браць для атрымання раданістага бензілу выхадныя рэчывы. Нарэшце, на заводзе медпрэпаратаў пачуўся такі чаканы там званок. Так, універсітэт бярэцца арганізаваць вытворчасць бензілраданіду, але на факультэце няма аднаго з патрэбных кампанентаў — хлорыстага бензілу.

Праз дзесяць мінут у кабінет да Івана Рыгоравіча зайшоў начальнік аднаго з цэхаў заводу т. Рабцаў — ён прывёз з сабой патрэбную колькасць гэтага рэчыва.

НЕ ТОЛЬКІ ДЛЯ ЗАЛІКУ

Юры Лосеў і Валеры Маляўка крыху здзівіліся, калі ім у якасці курсавой работы прапанавалі ў дэканце наладзіць вытворчасць нейкага раданістага бензілу.

— Толькі ўлічыце, — сказаў хлопцам Іван Рыгоравіч, — гэта рэчыва вельмі патрэбна заводу медпрэпаратаў. Так што трэба зрабіць хутка, а папрацаваць давадзецца нямаля.

Студэнты з энтузіязмам узяліся за справу. І гэты энтузіязм

Браць ад універсітэта ўсё

26 і 27 сакавіка дэканат і партыбюро філалагічнага факультэта правялі традыцыйную сустрэчу выпускнікоў філфака. Пасля дакладу заслужанага дзеяча навукі БССР, загадчыка кафедры беларускай мовы М. І. Жыркевіча аб навукова-метадычнай падрыхтоўцы славістаў слова даецца выпускнікам універсітэта.

Першым выступіў завуч сярэдняй школы Васіль Васільевіч Капусцін. Ён адзначыў, што ва ўніверсітэце студэнты маюць магчымасць навучыцца вадзіць матацыкл, аўтамабіль. І гэтую магчымасць трэба выкарыстоўваць. У школах вучні жадаюць стаць шафёрамі, матацыклістамі, а спецыялістаў, якія б змаглі кіраваць адпаведнымі гурткамі, не хапае.

На трыбуне настаўніца беларускай мовы і літаратуры Алімпіяда Раманаўна Коравава:

— Некалькі год я кірую практыкай студэнтаў. Я пераканалася, што ўласнае жаданне—асноўнае, каб стаць добрым педагогам.

Бывае так, што студэнт ва ўніверсітэце займаецца на «выдатна» і «добра». Але на практыцы ў школе ён працягвае сябе горш. Трэба ўмець прымяняць свае веды на справе, упарта працаваць над сабой, сур'ёзна рыхтавацца да правядзення заняткаў.

Затым слова атрымлівае выпускніца філалагічнага факультэта мінулага года, дырэктар Ашмянскай сярэдняй школы Ніна Фёдарэўна Лук'янцава. Яна гаварыла:

— У школу прыходзяць дзеці розных здольнасцей, схільнасцей і характараў, таму настаўнік павінен знайсці падыход да кожнага вучня. Гэтую якасць студэнтам трэба набываць ужо тут, у сценах універсітэта.

Зараз у навучанні важнае мес-

ца ўдзяляецца працоўнаму выхаванню школьнікаў. Гэта патрабуе ад настаўнікаў добрага ведання вытворчасці, гаспадаркі.

І яшчэ адно. У вёсцы настаўніку прыдзецца праводзіць сходы калгаснікаў, кіраваць гурткамі павышэнню палітычных ведаў і самадзейнасцю. Значыць, студэнтам неабходна рыхтавацца ўсебакова да самастойнай работы. Трэба браць з універсітэта ўсё: запас ведаў, вопыт вядомых прафесараў і выкладчыкаў.

Вельмі цікавым было выступленне выпускніцы філалагічнага факультэта 1948 года, настаўніцы сярэдняй школы № 2 г. Мінска Нэлі Абрамаўны Лур'е.

— Стаць добрым педагогам, — сказала яна, — можна толькі пры наяўнасці ўласнага жадання. Галоўнае, канешне, — добра ведаць свой прадмет. Як паднясець вучню матэрыял, так ён і засвоіць яго. Неабходна выразна выказаць свае думкі.

Хану спыніцца на масавай рабоце. Уношу яснасць, дакладна праводзіць не проста мерапрыемствы, а іменна выхаваўчую работу. Трэба лабудаваць сваю гутарку так, каб яна садзейнічала пашырэнню кругагляду вучняў, фармаванню ў іх камуністычных поглядаў.

З вялікай цікавасцю было сустрэта выступленне загадчыка кафедры замежнай літаратуры Д. Я. Фактаровіча.

— У педагогаў, — адзначыў ён, — не так, як у спецыялістаў іншых профіляў. Інжынер, напрыклад, сканструяваў станок, уключыў рубільнік — і бачыць вынікі сваёй працы. Вынікі ж работы настаўніка заўважыш не так хутка. Можна навучыць школьніка чы-

таць, пісаць, але не выхаваць яго ідэйна. Вось чаму педагог павінен уважліва сачыць, якая аддача атрымліваецца ад яго выкладання. На маю думку, студэнтаў да педагогічнай практыкі трэба дапускаць толькі пасля таго, як яны папрацуюць пры школах піянерважатамі.

Нарэшце, трэба паставіць перад Міністэрствам вышэйшай асветы пытанне аб вызначэнні базавых сярэдніх школ рэспублікі для праходжання вытворчай практыкі нашымі студэнтамі. Толькі ў такіх школах будучыя педагогі змогуць пераняць вопыт выкладання.

Лейтматывам усіх выступленняў была думка, што настаўнік у нас пастаўлены на такую вышыню, на якой ён не стаяў і не стаіць ні ў адной капіталістычнай краіне.

В. КАВАЛЬКОУ,
студэнт 3 курса філфака.

Працягваецца агляд мастацкай самадзейнасці

4 красавіка ў актавай зале канцэртна-географічнага пачаўся агляд мастацкай самадзейнасці факультэтаў. На ўніверсітэцкай сцэне выступалі таксама спевакі, танцоры, дэкламатары матэматычнага, юрыдычнага і біялагічнага факультэтаў. Пасляхова ў параўнанні з мінулым годам выступілі географы, біёлагі, матэматыкі. Журый агляду адзначыла, што юрыдычны факультэт, які заняў на мінулым аглядзе першае месца, зараз выступіў значна ніжэй сваіх магчымасцей. Частка нумароў праграмы паўтарала мінулагагодня. Выступленне самадзейных артыстаў юрфака паказвае, што

культурна-масавае работа на факультэце ў заняпадзе.

Выдатна выступілі на аглядзе танцавальныя калектывы геофака, біяфака, матфака. Добра выконвалі песні Рабышэўская і Грацкевіч (геофак), Драбышэўская і Паўлюкевіч (біяфак), Барташэвіч, Хаджаева, Краўцова (матфак), Сахараў (юрфак). З поспехам выступілі дэкламатары Аляксеева (геофак), Душкевіч (біяфак), Кульша (матфак), Астроўскі (юрфак).

Лепшыя нумары будуць выкананы на заключным канцэрте.

В. БАКЎН,
старшыня культурна-масавай камісіі прафкома.

Факультэцкі лекторый

На фізічным факультэце створаны лекторый. Планам лекторыя прадугледжана чытанне шэрагу лекцый для студэнтаў фізфака аб навіншых дасягненнях навукі. Нядаўна доктар фізіка-матэматычных навук І. З. Фішэр прачытаў лекцыю з гэтага цыкла па адной з важнейшых праблем сучаснай фізікі — «Элементарныя часціцы».

На лекцыі прысутнічала многа студэнтаў з іншых факультэтаў.

Л. КУЗНЯЦОВА.

Два тыдні ў краіне сяброў

ФОТАРЭПАРТАЖ

...Успамінаюцца словы вядомага чэшскага пісьменніка Яна Дрды, яго аўтограф Ленінградскаму калегу: «Ты не забывай, ёсць чэхі, народ...».

Гэтыя словы кранаюць сэрца. Западаюць глыбока ў душу. Пасля вяртання на Радзіму мне хацелася гаварыць аб гэтым кожнаму стрэчнаму:

«Ты не забывай, ёсць чэхі, народ, які пойдзе з вамі на жыццё і на смерць...».

У лютым гэтага года група беларускіх турыстаў наведвала Чэхаславакію. 14 дзён — гэта вельмі мала, каб як след пазнаёміцца са шматвяковай гісторыяй і культурай чэшскага народа. Не ўсе даты, падзеі, помнікі далёкага мінулага знайшлі сваё адлюстраванне ў нашых бланках і аб'ектывах фотаапаратаў. Затое ў памяці назаўсёды застануцца гарачыя сустрэчы з людзьмі, Чэхаславакіі. Іх адкрытыя і мілыя твары, усмешкі, сяброўскія поціскі рук і слёзы пры расставанні.

В. ДАШУК,
студэнт V курса аддзялення
журналістыкі.

⊙

На здымках:

1). Пражскі крэмль Градчаны

Пісьмы ў рэдакцыю

Пакой адпачынку, у якім... нельга адпачываць!

На партыйным сходзе ўніверсітэта, які адбыўся ў пачатку сакавіка, было вырашана прывесці ва ўзорны выгляд пакой адпачынку інтэрнатаў. Праз некаторы час гэта рашэнне было паўторна запісана ў рэзалюцыю чарговага партсходу.

Калі прымалася першае рашэнне, была яшчэ зіма. Цяпер вясна. А ў пакой адпачынку інтэрната на вул. Свядлова па-ранейшаму сумна стаяць абшарпаныя сталы, на вокнах ніводнай фіранкі. Не знойдзеш тут ні часопісаў, ні га-

зет, ні шахматаў. Раней пакой хоць крыху прыгожваў тэлевізар, аднак нядоўга. У час прагляду перадач ён сапсаваўся. З таго моманту мы яго больш не бачым.

Адміністрацыйна-гаспадарчая частка ўніверсітэта і студсавет інтэрната, відавочна, не разумеюць таго факта, што пакой павінен быць месцам вучобы і месцам адпачынку студэнтаў. Даўно час выканаць рашэнне партсходу.

А. КУКЕВІЧ,
студэнт I курса філфака

Секцыя павінна працаваць

Яшчэ 15 лютага гэтага года на камсамольскім сходзе гістарычнага факультэта быў заслуханы даклад адказнага за абаронную работу на факультэце т. Буцко. У дакладзе адзначалася, што ва ўніверсітэце ствараецца матасекцыя. Сродкі на матацыклы адпушчаны, застаецца іх толькі набыць. Між іншым т. Буцко сказаў, што няма жадаючых займацца у матасекцыі. Але ж гэта не так. Жадаючых атрымаць пасведчанні матацыклістаў больш чым дастаткова. Аматы даведаліся, што матацыклы хутка будуць атрыманы, і, на наш погляд, можна ўжо зараз ствараць секцыю. Многім з нас хочацца ў гэтым сезоне паспрабанаць свае сілы і на спаборніцтвах.

Цікава, чаму ж адпаведныя органы затрымліваюць арганізацыю секцыі?

ГРУПА СТУДЭНТАЎ ГІСФАКА.

Адрас рэдакцыі: Мінск, Універсітэцкі гарадок, біякорпус, 31; тэл. 2-07-19.

Рэдактар М. ЦІКОЦКІ.